

Rövid útmutató az ellenség lefegyverzéséhez

Izajás, a Kr. e. 8. századi próféta teremtése te sen „az Úr lel ké röl” almodja – vagy „rajongja”? –, hogy „de re ká nak öve az igaz sá gos ság”, s aztán az állatok békéjéről szóló tanmesével mondja el, hogy vézet ez:

„Ak kor majd együtt lá kík a far kas a bá ránnyal,
és a pár duc együtt ta nyá zik a gö dö lyé vel.
Együtt leg elé szik majd a bor jú s az orosz lán,
egy kis gye rek is el te rel get he ti őket.
Barátság ban él a te hén a med vé vel,
ki csi nye ik is együtt pi hen nek;
és szal má t eszik az orosz lán, akár az ökö r.

A cse cse mő nyu god tan já t s za doz ha ta vi pe ra fé szek nél,
s az ás pis kí gyó üre gé be is be dug hat ja a ke zét...” (Iz 11, 6–8)

Természetesen az *emberekre* gondol, ami kor az egy mást hir te len el vi selő ra ga do zó k ról be szél – leg alább is a fel so rol tak kö zül egye sek té ny le ge sen ra ga do zók, mint pél dá ul a fal ká ban já ró far kas, a nesz te len fe ke te pár duc, a vér szom jas orosz lán, a fa lánk med ve és az alat to mos kí gyó...

Izajás nem ar ról a vi lág ról be szél, ame lyik ben fel nőtünk – az ő állat pa ra di cso má ban a sze lid há zi állat ok ven dé g látók, s a va don la kói el fo gad ják meg hí vá su kat, s egy óvo dás gyer mek ve ze ti a csa pa tot. Mi más mi lyen nek is mer jük vi lá gun kat: olyan vi lág nak, amely ben az erő sebb tör vé nye uralkodik.

Olyan ez, mintha Bush elnök meghívta volna Szaddám Huszeint Camp Davidbe, hogy reg ge liz zék ve le, és mint ha a Tel Aviv-i Saron és a ramallahi Arafat a Vörös-tenger partján fekvő Eilatban találkoznak, hogy együtt él vez zék a für dö zés ö ro me it, és mint ha Gerhard Schröder azt mon daná: Pán cé lo so kat nem kap hat tok tő lünk, de mit tar to tok ti, ott Izraelben, a mentő kocsiról vagy a kerekek engördülő kis kórházakról...?

Arafat és Bush, Szaddám és Saron békés együtt létben, amint kölcsönösen megajándékozzák egymást... ez lehetetlenebb, mint egy utópia, ez mélaundor.

De az izajási „állatok békéje” még sokkal lehetetlenebb. Az orosz lán a macskafélék családja batarozó ragadozóállat, nem tehetelene semmit, s a farkasok sem esznek fűvet, természetüknél fogva. A zsákmányt nem ejtő, ragadozó ösztönnélküliragadozókbetegek.

De *emberek* képesek megváltozni. Ezt megtérésnek hívjuk. Izajás erre gondol.

Fennmaradásunk feltétele, hogy az emberi ragadozók megtérjenek. Meg *kell* térniük, különben végünk van, már megbozósáson nekünk Arafat és Saron, Bush és Szaddám. Tudjuk, hogy kis sé igaz sá g ta lan, ha itt most őket ne vez zük meg, mert még szám ta lan más ra ga do zó, kí gyó, pár duc, med ve és far kas lé te zik – több, mint ez a négy. De ha mind fel akar nánk so rol ni őket, nem jut nánk a végére. Ezt a négyet az összes em be ri ra ga do zók képvise lő je ként vesszük számba:

Kérjük, térje tek meg. Te gyé tek le a fe gy vert, fo gad já tok el a reg ge li-meg hí vást a bá rá nyok tól és egyébsze lid há zi állat ok tól. Meg ígér jük nek tek: Mi csat la ko zunk hoz zá tok!

És most megmondjuk nektek, hogyan megy ez.

Egy Reuven Moszkowitz nevű izraeli katoname sél te ne kem töb bek kö zött. Vasárnaponként együtt ebédeltünk egy trieri étteremben. Reuven éppen az Izraeli Pa lesz ti na köz ti bé ké ről tar tott elő adást. A 75 éves Reuven a le ve sét ka na laz ta, ami kor egy szer csak be le nyúlt a zsebébe, és elő hú zott egy szá jhar mo ni kát: „El játsz ha tok nek tek va la mit? A 34. zsol tár hoz kap csoló dó me di tá cí ót játs zo m nek tek.”

„Keressétek a békét, és vegyétek üz be...” Valamennyien letettük a kanalunkat, és hall gat tuk. Reuven, az öreg zsi dó szé pen játs zott, hal kan, nem hosszan. Az tán tud ni szer ettük volna: „Hogy ho gy szá jhar mo ni ká zol? Ét ter rem ben, ebéd ide jén...?!”

Ez volt a vég szó Reuven szá má ra. El kez dett me sél ni az 1973-as jóm kippur-i há bo rúról, amikor még java korabeli férfi volt. Be kel lett vo nul nia az iz ra eli had se reg tag já ként. „Állig le fe gy ver kez ve be vonultunk egy pa lesz tin fa lu ba. Min den ka to nán acé l si sak, ol da lán ké zi grá ná t, ke zé ben gyor s tüz elő gé p pisz to ly, raj ta go lyó álló mel lé ny... A fa lu ki halt volt. Ak kor hir te len egy kis fiú állt elő ttem, hét vagy nyolc éves lehetett, egy me gle he tő sen to prongyos pa lesz tin gye rek – és fe lém nyújt ot ta a ke zét.”

„Ezt neked adom”, mondta. „És nekem ad ta a szá jhar mo ni ká já t. Ezt a szá jhar mo ni kát. Eb ben a pil la nat ban le vol tam fe gy ve rez ve. A gyere k le fe gy ver zett. Ami lyen gyor san csak tud tam, el ha gy tam a had se re get, és töb bé nem nyúlt tam fe gy ver he z.”

Mi, az étteremben, ott voltunk Izajás köny vé nek kel lős kö ze pén, a ra ga do zók le fe gy ver zésé nél, tanú i lettünk az erő szak mentesség ere jé nek és ha tal má nak, és tud tuk: Ha akar juk, a bé ke le het sé ges.

Hermann Münzel

Forrás: imprimatur, 2003/3